

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการค้นคว้าอิสระหรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้เพื่อการดำเนินคดีชั้นฎีกา ศึกษาเฉพาะกรณีความบกพร่องในการตรวจสอบคดีในการอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น และไม่แก้อุทธรณ์จำเลย โดยการนำทฤษฎีการจัดการความรู้ที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นวิธีในการแก้ปัญหา ทำให้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต่างๆ ตั้งแต่ ทฤษฎีการจัดการความรู้ หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินคดีชั้นศาลสูง ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ แนวทางปฏิบัติหรือหนังสือเวียน และคำพิพากษาศาลฎีกา

2.1 ทฤษฎีการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หมายถึง การบริหารจัดการองค์กรโดยเน้นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของคนทำงาน รวมทั้งสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่องค์กรให้สามารถแข่งขันได้ในอุตสาหกรรมนั้นๆ เพื่อการดำรงอยู่ขององค์กรและชีวิตและครอบครัวของพนักงานร่วมกัน การจัดการความรู้มุ่งเน้น 3 ประการ **ประการแรก** มุ่งพัฒนาคนทำงาน ใช้ความรู้หรือกลุ่มของคนทำงานใช้ความรู้ที่หมั่นฝึกฝนทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพหรืออาจเรียกกลุ่มผู้ทำงานใช้ความรู้ร่วมกันทำงานนี้ว่า “ชุมชนนักปฏิบัติ” (Community of Practice) องค์กรต้องพัฒนาบุคลากรเหล่านี้เพื่อให้เกิดขีดความสามารถในการแข่งขัน องค์กรต้องมุ่งพัฒนาให้ความรู้เฉพาะธุรกิจ (Domain Knowledge) แก่คนเหล่านี้ให้เครื่องมือและความรู้ใหม่ๆ (Technology Knowledge) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Knowledge) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสนับสนุนที่สำคัญ (Enabling Technology) ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานร่วมกัน **ประการที่สอง** มุ่งเน้นการสร้างวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (Best Practice) ขององค์กรเท่าที่องค์กรจะสามารถทำได้หรือภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ **ประการที่สาม** ต้องปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นของการจัดการความรู้ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบอินเทอร์เน็ตที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของคนทำงานใช้ความรู้ขององค์กร เนื่องจากทำให้เกิดความรวดเร็วและมีข้อมูลเพียงพอในการทำงานหรือตัดสินใจในการศึกษาวิจัยหัวข้อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการดำเนินคดีชั้นศาลสูง: ศึกษาเฉพาะกรณีความบกพร่องในการตรวจสอบคดีในการอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น และ

ไม่แก้สูตรจำเลย ซึ่งจากที่ได้กล่าวไว้ในบทที่แล้ว เกิดจากประเด็นผู้ปฏิบัติงานมีปริมาณงานที่หน้างานเยอะในขณะที่มีอัตรากำลังพลน้อย ทำให้มีความจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจจากการทำงานจริงที่หน้างาน สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการความรู้ว่าด้วยการเรียนรู้ขณะทำงาน (Learning in Action)

ของ David Garvin มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาทางด้านการตรวจสอบสิ่งคดีของพนักงานอัยการได้ เนื่องจากทฤษฎี Learning in Action มีหลักการสำคัญคือการเปลี่ยนการทำงาน (Action) เป็นโอกาสในการเรียนรู้ (Learning Opportunity) โดยแนะนำให้องค์กรต้องจัดรูปแบบ (Mode) ในการเรียนรู้ 4 แบบได้แก่

2.1.1 การเรียนรู้โดยสืบราชการลับ (Intelligence Learning) ได้แก่การสืบความลับขององค์กร คู่แข่งขันหรือองค์กรลักษณะเดียวกัน หาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ ซึ่งไม่สามารถสอบถามได้โดยตรง โดยการค้นหา (Search) การสอบถาม (Inquiry) และการเฝ้าสังเกตติดตาม (Observation) มาประยุกต์ใช้ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้โดยสืบราชการลับที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการค้นหาว่าแบบอิสระนี้ แบ่งออกเป็น 3 วิธีกล่าวคือ

- ก. การเรียนรู้โดยการค้นคว้า (Search)
- ข. การเรียนรู้โดยการสอบถามผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ (Inquiry)
- ค. การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation)

วิธีการการเรียนรู้โดยการค้นคว้า (Search) จะใช้สำหรับการสืบค้นข้อมูลต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการเรียนรู้เช่น จากหนังสือตำราหรือจากเว็บไซต์ต่างๆ ส่วนการเรียนรู้โดยการสอบถามผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ (Inquiry) ผู้ศึกษาจะทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานในด้านการตรวจสอบสิ่งคดี จากประสบการณ์การทำงานของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ประสบด้วยตนเองซึ่งจะทำให้ได้เทคนิคหรือข้อพึงระวังในการปฏิบัติงาน ส่วนประการสุดท้ายการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation) จะใช้วิธีการสังเกตข้อมูล ความเคลื่อนไหวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีการพัฒนาความรู้ในด้านนี้เพียงใด และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสำนักงานอัยการสูงสุดได้หรือไม่ เพียงใด

2.1.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ ของตนเอง ดำเนินการแล้วเป็นอย่างไร มีผลตามมาอย่างไร โดยวิธีการศึกษาผลสะท้อน (Reflect) และทบทวนเหตุการณ์ (Review) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ขององค์กรที่ผ่านมาว่าจากประสบการณ์ ในการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวองค์กรได้ใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร และในอนาคตจะดำเนินการแก้ไขปัญหามาอย่างไร เป็นการ

ทบทวนเหตุการณ์ (Reflect and Review) ต่างๆ การทบทวน (Review) คือ การทบทวนเหตุและผลในทุกขั้นตอนของการทำงาน ส่วนการสะท้อนความคิด (Reflect) คือ การวิเคราะห์หาผลกระทบหรือผลต่อเนื่องในภายหลังจากการทำงานเสร็จแล้วหรืออาจจัดให้มีกิจกรรมทบทวนหลังการทำงาน (After Action Review) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อนำประสบการณ์ในการทำงานไปปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

2.1.3 การเรียนรู้โดยการทดลอง (Experimental Learning) ทดลองเพื่อหาความรู้ใหม่ในงานที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อนหรือองค์กรยังไม่มีประสบการณ์มาก่อน โดยการสำรวจ (Exploration) และพิสูจน์สมมติฐาน (Hypothesis and Test)

2.1.4 การเรียนรู้เพื่อนำการเรียนรู้ (Leading Learning) ฝึกผู้บริหารหัวหน้างานในองค์กร ให้ทำหน้าที่นำการเรียนรู้ สร้างเครื่องมือในการนำการเรียนรู้ต่างๆ โดยต้องเรียนรู้ในการฝึกเป็นผู้นำในการเรียนรู้ (Leadership) และการฝึกสอน (Coaching) บุคลากรภายใต้การบังคับบัญชาให้เรียนรู้

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีใช้งานที่จำเป็นต้องทำอยู่แล้วและเป็นโอกาสในการฝึกหัด พัฒนาทักษะในการเรียนรู้ขององค์กร หรือใช้การปฏิบัติงานเป็นการเรียนรู้ ซึ่งนอกจากองค์กรจะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาที่ต้องเผชิญหน้าโดยตรง แล้วยังเป็นการฝึกทักษะการเรียนรู้ให้กับคนในองค์กรและทฤษฎีนี้ไม่เน้นเอาผู้เชี่ยวชาญหรือคนทำงานออกจากหน้างานเพื่อมาฝึกฝนการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมการจัดการความรู้ทำให้ลดความเสี่ยงในงานที่ต้องรับผิดชอบซึ่งการนำเอาทฤษฎีดังกล่าวนี้ มาประยุกต์ใช้น่าจะเหมาะสมกับการทำงานของพนักงานอัยการผู้เชี่ยวชาญเพราะมีจำนวนคดีมากอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องออกจากหน้างาน สามารถเรียนรู้งานตรวจพิจารณาสั่งคดีเพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ ที่หน้างานและสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้รับประโยชน์จากผลสำเร็จของงานโดยตรง โดยการค้นคว้าแบบอิสระนี้จะนำรูปแบบ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีการเรียนรู้ขณะทำงาน (Learning in Action) โดยเฉพาะการเรียนรู้โดยการสืบราชการลับ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีความเหมาะสมกับลักษณะปัญหาของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นพนักงานอัยการดำเนินคดีชั้นศาลสูง ที่มีปริมาณงานมาก ทำให้การเรียนรู้หรือการพัฒนามาตรฐานการทำงาน ควรจะอยู่ที่หน้างานเอง โดยปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เปลี่ยนการทำงานให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Domain Knowledge)

2.2.1 ด้านกฎหมาย

(ก) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 255 วรรคแรก บัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้และตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการและกฎหมายอื่น” และวรรคสองบัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม”

(ข) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 15 วิธีพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายนี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

มาตรา 193 คติอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ เว้นแต่จะถูกห้ามอุทธรณ์ โดยประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

อุทธรณ์ทุกฉบับต้องระบุข้อเท็จจริงโดยย่อหรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงเป็นลำดับ

มาตรา 215 นอกจากที่บัญญัติมาแล้วให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาและว่าด้วยคำพิพากษา และคำสั่งศาลชั้นต้นมาบังคับในชั้นศาลอุทธรณ์ด้วยโดยอนุโลม

(ค) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15)

มาตรา 249 ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นฎีกานั้น คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในฎีกา และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้ว โดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดี อันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย การวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่เป็นสาระแก่คดีข้อใดไม่ควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกาให้กระทำ โดยความเห็นชอบของรองประธานศาลฎีกา ซึ่งประธานศาลฎีกามอบหมาย แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงอำนาจของประธานศาลฎีกา ตามมาตรา 140 วรรค 2

(ง) พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 21 วรรคแรกซึ่งบัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” วรรคสองบัญญัติว่า “ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีอาญาจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนหรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศให้เสนอต่ออัยการสูงสุด และอัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุด โดยความเห็นชอบ

ของก.อ”. และวรรคสามบัญญัติว่า “ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่พนักงานอัยการ ไม่ยื่นคำร้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ถอนฟ้อง ถอนคำร้อง ถอนอุทธรณ์และถอนฎีกาด้วยโดยอนุโลม”

(จ) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ.2546 ข้อ 16 กำหนดให้สำนักงานคดีศาลสูง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินคดีอาญาทั้งปวงที่เกิดในเขตท้องที่ กรุงเทพมหานครตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ หรือสำนักงานอัยการสูงสุดในชั้นอุทธรณ์และฎีกาและข้อ 17 กำหนดให้สำนักงานคดีศาลสูงเขต มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินคดีอาญาทั้งปวงที่เกิดในเขตท้องที่สำนักงานอัยการเขตตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ หรือสำนักงานอัยการสูงสุดในชั้นอุทธรณ์และฎีกา

(ฉ) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2547 หมวด 5 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีชั้นศาลสูง ข้อ 130 ถึง 153 แก้ไขเพิ่มเติมโดย ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2549 ลงวันที่ 28 เมษายน 2549 โดยเฉพาะ

ข้อ 143 (วิธีปฏิบัติเมื่อมีคำพิพากษาไม่ชอบ) กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ศาลพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอ หรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง หรือศาลพิพากษาลงโทษจำเลยเกินกำหนดโทษตามกฎหมาย หรือพิพากษาหรือมีคำสั่งไม่ชอบด้วยประการใด ให้พนักงานอัยการพิจารณาอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

ข้อ 145 (การทำและยื่นคำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำแก้อุทธรณ์ คำแก้ฎีกา) กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ออกคำสั่งอุทธรณ์หรือออกคำสั่งฎีกา หรือให้แก้อุทธรณ์หรือให้แก้ฎีกาให้ อัยการศาลสูงรับผิดชอบในการทำคำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำแก้อุทธรณ์ หรือคำแก้ฎีกาแล้วลงนามเป็นผู้เรียงและเป็นโจทก์

การยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือยื่นคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกาให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานประจำศาลชั้นต้น เว้นแต่ในกรุงเทพมหานครให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคดีศาลสูง

(ซ) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2547 หมวด 5 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีชั้นศาลสูง ข้อ 130 ถึง 153 แก้ไขเพิ่มเติมโดย ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2549 ลงวันที่ 28 เมษายน 2549

2.2.2 ด้านมาตรฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ

ดำเนินการวิจัยตามมาตรฐาน ISO 12207 และ ISO 15504 โดยคัดเลือกขั้นตอนที่สำคัญตามมาตรฐาน ISO 12207 และดำเนินการตามแนวทาง Deming's Cycle คือ PDCA (แต่ในขั้นนี้ให้ดำเนินการเฉพาะ Plan และ Do) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ISO 15504 ดังนี้

1) กระบวนการด้านการสร้างระบบ KMS

1.1 การจัดเก็บความต้องการ: Requirement Elicitation (ENG1)

- จัดทำกำหนดการ และขอบเขตการจับความรู้ (Scoping)
- กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่จะขอสัมภาษณ์
- จัดทำวาระสัมภาษณ์ และเตรียมคำถาม

1.2 การวิเคราะห์ความต้องการของระบบการจัดการความรู้: System Requirement Analysis (ENG 2)

- สอบถามความต้องการจากสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการรับรองคุณธรรม-ภักดีในปัจจุบันและในอนาคตเมื่อมีระบบการจัดการความรู้
- แบ่งประเภทผู้ใช้งานแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับ ผู้บริหาร (Knowledge Decision Maker) ผู้เชี่ยวชาญ (Knowledge Provider) และผู้ใช้งานระบบ (Knowledge User)

1.3 การวิเคราะห์ความต้องการซอฟต์แวร์ที่ใช้: Software Requirement Analysis (ENG 3)

- วิธีการและหลักการในการวางระบบจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับ ENG 1 และ ENG 2 (การแบ่ง CoP สามารถแบ่งได้เป็น Cross Function หรือ Single Function)
- วิเคราะห์การใช้งานเพื่อนำมาออกแบบระบบจัดการความรู้

1.4 การออกแบบซอฟต์แวร์: Software Design (ENG 4)

- สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายบริหารจัดการความรู้ (สฝปร.) กำหนดรูปแบบซอฟต์แวร์ โดยให้มีความสอดคล้องกับการใช้ซ้ำโปรแกรมข้อมูลต่างๆ (Reuse Program Management)

2) กระบวนการด้านการบริหารองค์กร

2.1 การสื่อสารในองค์กร: Organizational Alignment (MAN 1)

- ศึกษาบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ หรือวิสัยทัศน์ของสำนักงานที่เกี่ยวข้องการดำเนินคดีชั้นศาลสูง ซึ่งได้แก่สำนักงานคดีศาลสูง สำนักงานคดีศาลสูงเขต 1 – 9
- ต้องมีวิสัยทัศน์ของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการดำเนินคดีชั้นศาลสูง
- มีแผนกิจกรรมในการสร้างความเข้าใจให้ตรงกันภายในสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการดำเนินคดีชั้นศาลสูง

2.2 การจัดการองค์กร: Organization Management (MAN 2)

- วิเคราะห์ โครงสร้างปัจจุบันของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการดำเนินงานด้านคดีชั้นศาลสูง โดยระบุปัญหาในการจัดการความรู้ของโครงสร้างปัจจุบัน

2.3 การจัดการโครงการ: Project Management (MAN 3)

- มี Grantt Chart

- มีการระบุ Project Team และมีการแบ่งงานใน Team (Work Break Down Structure) ภายใต้งานของเวลาและทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและเครื่องมือ) ที่มีอยู่

3) กระบวนการด้านทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

3.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์: Human Resource Management (RIN 1)

- มีกฎหมายและระเบียบ (ที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้าง)

- การมีศึกษากรอบอัตราค่าจ้างที่เพียงพอต่อการพัฒนาความรู้

3.2 การฝึกอบรม: Training (RIN 2)

- วิเคราะห์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติ

ปฏิบัติ

- สืบค้นหลักสูตรการฝึกอบรม (Domain Knowledge, Technology

Knowledge, Management Knowledge, Collaboration) ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับสถานการณ์การใช้ความรู้ในปัจจุบันและอนาคต

3.3 การจัดการความรู้: Knowledge Management (RIN 3)

- สฟปร. จัดทำระบบจัดการความรู้เพื่อใช้ในโครงการ โดยมีลักษณะความรู้

15 Tasks

3.4 โครงสร้างพื้นฐาน: Infrastructure (RIN 4)

- ตรวจสอบอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว

- ตรวจสอบเทคโนโลยีที่สามารถรองรับการจัดการความรู้

- มีความสอดคล้องตามความต้องการและลักษณะการใช้งานจริงกับผู้ใช้

4) กระบวนการด้านการใช้ซ้ำ

4.1 การจัดการทรัพย์สิน: Asset Management (REU 1)

- ตรวจสอบทรัพย์สินที่มีอยู่และสภาพการใช้งานปัจจุบันในส่วนที่สามารถนำมาใช้หรือเกี่ยวข้องกับระบบการจัดการความรู้ โดยมีความสอดคล้องกับความต้องการของระบบการจัดการ

ความรู้ (ENG 2) การสื่อสารในองค์กร (MAN 1) และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (RIN 1 รวมทั้ง ต้องใช้ครุภัณฑ์ที่มีอยู่หรือที่จะมีในอนาคตให้คุ้มค่าที่สุด

4.2 การใช้ซ้ำโปรแกรมข้อมูลต่างๆ: Reuse Program Management (REU 2)

- สํารวจ Template ของสำนักงานอัยการสูงสุดที่สามารถนำมาใช้ได้
หรือ
- เลือกใช้และออกแบบ Template เพิ่มเติมตาม ENG 4 โดยให้มี
คล้ายคลึงกับมาตรฐานของสำนักงานอัยการสูงสุด

4.3 จัดเก็บความรู้เฉพาะงาน ที่อาจนำมาใช้ซ้ำ หรือเป็นต้นแบบเพื่อการ
พัฒนาต่อยอดในการสร้างระบบการจัดการความรู้ในครั้งต่อไป: Domain Engineering (REU 3)

- วิเคราะห์ผลของการสร้างระบบ KMS (ENG1-ENG4) และ MAN1
เพื่อศึกษาว่าสามารถนำความรู้หรือรูปแบบอะไรไปใช้ซ้ำต่อไปได้บ้าง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยอุทธรณ์และฎีกา
มาตรา 249 ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นฎีกานั้น คู่ความ
จะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในฎีกา และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น
และศาลอุทธรณ์ ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดี อันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย การวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริง
หรือข้อกฎหมายที่เป็นสาระแก่คดีข้อใดไม่ควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกาให้กระทำโดยความ
เห็นชอบของรองประธานศาลฎีกา ซึ่งประธานศาลฎีกามอบหมาย แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงอำนาจของ
ประธานศาลฎีกา ตามมาตรา 140 วรรค 2

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา ไม่มีบทบัญญัติในส่วนของการจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ หรือฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย
จึงเป็นเหตุให้คู่ความพยายามนำคดีของตนขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ในปัญหาข้อกฎหมาย
แม้ว่าปัญหาข้อกฎหมายนั้นไม่เป็นสาระแห่งคดี ทำให้เกิดความยุ่งยาก จึงได้กำหนดไว้ในมาตรานี้
จำกัดสิทธิในการฎีกา ทั้งปัญหาข้อเท็จจริง และปัญหาข้อกฎหมาย สำหรับข้อเท็จจริง และข้อ
กฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ และต้องเป็นสาระแห่งคดี
สำหรับในส่วน of ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาข้อเท็จจริง หรือ ข้อกฎหมายที่ยกขึ้นฎีกานั้นนอกจาก
จะต้องกล่าวให้ชัดแจ้งแล้ว ปัญหาข้อเท็จจริงกับ ข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงจะต้องเป็นข้อที่ยกขึ้น
มาแล้วในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ กล่าว คือ ต้องเป็นประเด็นที่ว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้น และ
ศาลอุทธรณ์ หากกล่าวอ้างขึ้นในชั้นฎีกา โดยไม่กล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์

ก็จะยกขึ้นมาอ้างอิงในชั้นฎีกาไม่ได้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 1134/2514 โจทก์มิได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นสำหรับประเด็นเรื่องค่าเสียหาย โจทก์จึงฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในประเด็นข้อนี้ไม่ได้ ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาเรื่องค่าเสียหายของโจทก์ไว้ 'ไม่เป็นฎีกาที่ต้องพิจารณา'

คดีใดเมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วถ้า โจทก์หรือจำเลยไม่อุทธรณ์ในประเด็นใด ประเด็นนั้นถือว่าได้ยุติในศาลชั้นต้นแล้ว จะยกประเด็นนั้นขึ้นมากล่าวอ้างอิงในชั้นฎีกาไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2345/ 2516 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร และใช้เอกสารปลอม ขอให้ลงโทษตาม ป.อาญา มาตรา 264, 268 และ มาตรา 91 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานปลอมเอกสาร ลงโทษจำเลยตาม ป.อาญา มาตรา 264 จำเลยอุทธรณ์ ขอให้ยกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ รับฟังว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร แต่ มีความผิดฐานใช้เอกสารปลอม พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อาญา มาตรา 268 ลงโทษจำเลย จำเลยฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า คดีนี้เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยเพียงฐานปลอมเอกสาร จำเลยอุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง โจทก์ไม่อุทธรณ์ประเด็นฐานความผิดฐานใช้เอกสารปลอมตาม ป.อาญา มาตรา 268 จึงยุติตั้งแต่ศาลชั้นต้นแล้ว เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ ฟังว่า จำเลยมิได้กระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร แต่โจทก์ มิได้อุทธรณ์ปัญหานี้ ขอลาปลอมเอกสารจึงยุติตั้งแต่ศาลอุทธรณ์ ไม่มีประเด็นขึ้นมาสู่ศาลฎีกา ที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยให้ ส่วนในความผิดฐานใช้เอกสารปลอมซึ่งยุติไปแล้ว แต่ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ก็ไม่มีอำนาจวินิจฉัยลงโทษจำเลยได้ คำพิพากษาส่วนนี้จึงมิชอบ จึงพิพากษายกฟ้อง โจทก์ ทั้ง 2 ฐาน²

คู่มือการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์ – ฎีกา ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

¹ นายพิพัฒน์ จักรางกูร, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยอุทธรณ์และฎีกา หน้า 478

² สำนักงานคดีศาลสูง สำนักงานอัยการสูงสุด คู่มือการดำเนินคดีอาญาชั้นอุทธรณ์ – ฎีกา ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 หน้า 84